

С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.
АСФЕНДИЯРОВА

Тақырыбы: Биттеу

Орындаған: Мухамеджан Ә.Н
Мамандығы: ЖТД
Тобы: 726-2к

Бит (лат. Anoplura) — адамның және сүтқоректілердің қанын сорып тіршілік ететін ұсақ жәндіктер отряды. Қылтанақты түтікшенің ішінде орналасқан ауыз мүшесі шаншып-соруға бейімделіп тұмсықшаға айналған. Қылтанақтарының жәрдемімен, тұмсықша жабын қабықты тесіп, теріге енеді. Басы мен көкірегі кішкене, құрсақ бөлімі жалпақтау. Көкірегінде үш жұп келте аяқтары бар, олардың ұшында матаға немесе шашқа жабысуға бейімделген имек тырнақтары жақсы жетілген. Биттің жануарлардың түгіне немесе адамның киіміне, шашына жабысқан жұмыртқасынан (сіркесінен) дернәсіл шығып, ол 3 рет түлеп, ересек битке айналады.

Биттің түрлері:

Биттің 300-ге жуық түрі бар:

Олар 3 тұқымдасқа бөлінген:

- Гематопид тұқымдасына (лат. *Hematoptera*) жылқы, сиыр, қоян, бұғы, шошқа, т.б. жануарлар биті жатады;
- Тікенекті биттер: суда тіршілік ететін омыртқалы жануарларда кездеседі, мысалы, итбалық биті;
- Педикулиттер тұқымдасына жататын биттер: тек адамдар мен маймылдарда масылдық тіршілік етеді.

Адамда биттің 3 түрі кездеседі:

- бас биті (лат. *Pediculus capitis*)
- киім биті (лат. *P. vestimentis*)
- шап биті (лат. *Phthirus pubis* фтриаз)

Бас биті:

Аналық ұзындығы: 2-3,5мм

Аталық ұзындығы: 2-3мм

Орналасауы: самай, шүйде, төбе

Жұмыртқа (гнида): 0,7-0,8мм

Аналықтың өмір сүру ұзақтығы- орташа 27 күн,
мах 38 күн

Головная вошь

**Яйцо вши (гнида)
на волосе**

Киім биті:

Көлемі жағынан үлкен

Аналығы 3,8-5мм

Аталығы 3,3-3,5мм

Жұмыртқа өлшемі 0,9-1мм

Орналасуы: киімдердің қыртысында

Шап биті:

Көлемі ұсақ, қозғалмалығы төмен
0,6- 0,7мм, алмұрттәрізді формалы
50градуста 30 минуттан кейін өледі

Клиникалық белгілері:

- Қышыну, эксфолиациялар және қанды қабықтар;
- Розеола, папулалар, сирек эритема;
- Дерматит және экзаматизация;
- Регионарлы лимфаденит;

Диагностика:

- Визуалбды қарап тексеру;
- Тарау;
- Вуд лампасын қолдану;
- Дерматоскопия;

Салыстырмалы диагностикасы:

- Қотыр;
- Флебодермия;
- Пиодермия;
- Аллергиялық дерматит;

Емі:

Бас биті:

- 10% сабынды керосинді сулы эмульсия;
- 0,15% сулы эмульсия карбофоспен;
- 0,5% перметрин ерітіндісі («Ниттифор», «Лонцид»);
- 20% сулы сабынды эмульсия немесе бензил-бензоат жақпа майы;
- шампунь "Анти-бит";
- лосьон «Валитен».

Киім биті:

- Сабынмен жуыну
- Киімдерді ауыстыру
- Киімдерді қайнату, үтіктеу
- Қышыну кезінде 4% карбол немесе 1% ментол спиртімен сүртеміз

Шап биті:

- 5% дегтярлы жақпа майы,
- аэрозоль «Пара - плюс».
- Қасағадағы түктерді қырып, сабынмен жуу